WARIES KERSTREEKS

De Notenkraker

Het kerstsprookje van E.T.A. Hoffmann,
opnieuw verteld

Uitgeverij Waries

Inhoud

	Wie is wie?	4
1	Kerstavond	6
2	Het mannetje onder de boom	12
3	Middernacht	17
4	De grote slag	22
5	Peetoom vertelt	27
6	De noot Krakatuk	33
7	Zeven stappen achteruit	38
8	Een zwaard voor de Notenkraker	43
9	Het Poppenrijk	49
10	Een jaar en een dag	56
	De reis door het Poppenrijk	62
	Over dit verhaal	63
	Praat er samen over	65

Dit sprookje is meer dan tweehonderd jaar oud. In dit boek is het opnieuw verteld, in tien hoofdstukken: elke avond een stukje om voor te lezen. In de groene kadertjes staat wat een oud of moeilijk woord betekent.

Wie is wie?

Marie Stahlbaum
Lief, dapper en trouw. Ze ziet dingen die anderen niet zien.

Fritz Stahlbaum
Haar broer. Hij speelt het liefst met zijn soldaatjes, de huzaren.

Luise Stahlbaum
De grote zus van Marie en Fritz. Heel verstandig.

De Notenkraker
Een houten mannetje dat noten kraakt. Maar wie is hij eigenlijk echt?

Peetoom Drosselmeier
Een deftige meneer die prachtige klokken maakt. Hij heeft een glazen pruik en een lapje over zijn oog.

HOOFDSTUK 1

Kerstavond

Het was de vierentwintigste december. De hele lange dag mochten Marie en Fritz niet in de grote kamer komen. En ook niet in de mooie kamer daarnaast. De deuren bleven dicht.

Ze zaten samen in een hoekje van de achterkamer. Buiten werd het al schemerig. Niemand bracht een lamp, want zo ging dat altijd op deze dag. Het was een beetje griezelig, en ook heel spannend.

“Marie,” fluisterde Fritz, “ik hoor al de hele dag van alles. Geritsel. Getik. Geklop. En weet je wie ik net door de gang zag sluipen? Een klein, mager mannetje met een grote kist onder zijn arm.”

“Peetoom Drosselmeier!” Marie klapte in haar handen. “Wat zou hij nu weer voor ons gemaakt hebben?”

> OUD WOORD
> **peetoom:** Een volwassen vriend van de familie die beloofd heeft om altijd een beetje extra voor een kind te zorgen.

Peetoom Drosselmeier was geen knappe man. Hij was klein en mager en had heel veel rimpels. Over zijn rechteroog droeg hij een zwart lapje. Hij had geen haar meer, en daarom droeg hij een wit pruikje. Dat pruikje was van glas gemaakt! Zoiets had nog nooit iemand gezien.

Peetoom was een heel knappe klokkenmaker. Als er bij de familie Stahlbaum een klok ziek was en niet meer wilde slaan, dan kwam hij. Hij zette zijn glazen pruik af, trok zijn jasje uit en deed een blauw schort voor. Dan prikte hij met scherpe dingetjes in de klok. Marie vond dat altijd een beetje eng. Maar de klok werd er niet ziek van. Integendeel: daarna tikte hij weer vrolijk, en hij sloeg en zong als nooit tevoren.

Peetoom had altijd iets in zijn zak voor de kinderen. Een mannetje dat met zijn ogen kon rollen en een buiging maakte. Een doosje waar een vogeltje uit wipte. En met Kerstmis maakte hij altijd iets heel bijzonders, waar hij lang aan gewerkt had.

HOOFDSTUK 4

De grote slag

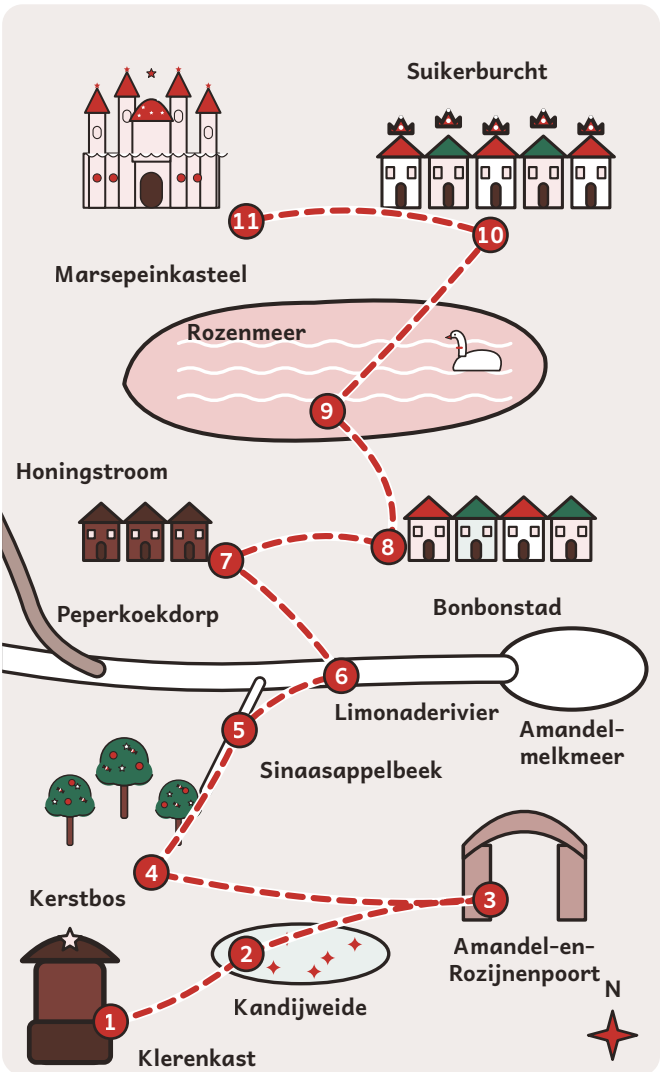

“Tamboer, sla de mars!” riep de Notenkraker.

Rrrom-bom-bom! De tamboer trommelde zo hard dat de ruitjes van de kast ervan trilden. De dekseltjes van de dozen van Fritz sprongen open. Alle soldaatjes kwamen eruit en sprongen naar de onderste plank. Daar gingen ze netjes in rijen staan.

De Notenkraker liep heen en weer en sprak ze moed in. Toen draaide hij zich om naar de harlekijn. Die was een beetje bleek, en zijn lange kin klapperde. “Generaal,” zei de Notenkraker, “ik weet hoe dapper u bent. U krijgt de leiding over de ruiters en de

De reis door het Poppenrijk

ECHT WAAR

In 1816 bestonden er nog geen elektrische lampjes. In de kerstboom van Marie branden echte kaarsjes. Daarom blaast moeder ze uit voordat ze weggaat. Echte kaarsen steek je alleen aan als er een volwassene bij is.

Het ballet

Later maakte de Franse schrijver Alexandre Dumas een eigen versie van het verhaal. Daarop is het beroemde ballet *De Notenkraker* gebaseerd, met muziek van de Russische componist Pjotr Iljitsj Tsjaikovski. De eerste voorstelling was op 18 december 1892 in Sint-Petersburg.

In het ballet gaat het anders. Het verhaal van de harde noot zit er niet in. En het meisje heet in veel voorstellingen Clara, of in Rusland vaak Masja. Grappig: bij Hoffmann heet Maries nieuwe pop Clärchen. Dat is Duits voor Klaartje, en dat is hetzelfde als kleine Clara!

Echte notenkrakers

Houten notenkrakers worden al heel lang gemaakt, vooral in het Ertsgebergte in Duitsland. Veel mensen zetten ze met Kerstmis neer, als versiering. De Notenkraker uit het verhaal komt uit Neurenberg. Die stad is al honderden jaren beroemd om haar speelgoed.